

Slovo k povzbuzení na sobotu 30. ledna 2021, na sobotní památku Pannu Marie
Biblická čtení: Žid 11,1-2.8-19; Lk 1; Mk 4,35-41

Milé sestry, milí bratři,

dovolte dnes tři kratší poznámky, dvě k oběma dnešním biblickým čtením, ke každému jednu, a třetí pak k mariánskému rozměru jejich žití, uskutečnění jejich obsahu, tedy k sobotní památce Panny Marie.

V prvním čtení pokračujeme v četbě Listu Židům, dnes konkrétně máme před sebou část jedenácté kapitoly (pokračovat v její četbě se bude při pondělní mši svaté). Celá tato kapitola je velkolepým chvalozpěvem na víru v neviditelného Boha a v budoucí nebeské společenství s ním. Kapitola (svým prvním veršem) začíná vpravdě teologickou definicí víry, aby pak mohla pokračovat dlouhým výčtem starozákonních příkladů spravedlivých, těch, kteří žili z víry v Boha a v budoucí příchod mesiášského království, těch, kteří svými životními skutky a často i mučednickou smrtí dosvědčili svou nadějí ve splnění Božích zaslíbení. «Protože věřili»...

«Víra je podstata toho, v co doufáme, je přesvědčením o věcech, které nevidíme». To jsou úvodní slova, která velmi krásně vystihují, co na víře – jakožto celoživotním postoji – je to nejpodstatnější: Víra je poznáním Boha (*fides quae credimus*, víra, které věříme), důvěrou v Boha (*fides qua credimus*, víra, kterou věříme), následováním Boha a vztahem s ním (*fides ut via*, víra jako cesta). S Bohem, který je neviditelný, který převyšuje tento svět, který nám (přínejmenším na této zemi) vždy zůstane zahalen tajemstvím. Plné poznání a společenství s ním je možné jen až v nebi. Tam teprve bude patření na něj «tváří v tvář», tam teprve spasení «uvidí Boha tak, jak je», tam «už nebude ani smrt, ani bolest» (jak čteme na jiných místech Nového zákona).

Samozřejmě, že vtělením Božího Syna se nám Bůh stal Bohem blízkým, Bohem dotknutelným, Bohem vnímatelným, Bohem-s-námi. A stejně tak je základní křesťanskou pravdou víry, že Kristus i po svém nanebevstoupení s námi v podivuhodných formách své přítomnosti – *martyria*, *leitourgia*, *koinonia* – i nadále zůstal. To je přeci samotný základ křesťanství. Ale nic nemění na tom, že Bůh jako takový zůstává a zůstane až do Kristova druhého příchodu (podle Písma) stále neviditelný. Nehledě na to, že i formy reálné (a v eucharistii dokonce podstatné) přítomnosti Božího Syna mezi námi jsou do značné míry zahaleny podobou tajemství, jsou tedy *mysterion* ve vlastním slova smyslu (Boží přítomnosti, před kterou můžeme jen „zmlknout“). Je ostatně příznačné, že již první křesťané právě takto – jako *mysteria* – nazvali svátosti.

Rozměr neviditelnosti tedy bude v naší víře podstatně vždy přítomný. Týká se jak tajemné Boží přítomnosti nyní, tak i budoucí nebeské odměny po smrti. Nikdy zde na zemi proto nemůžeme mít onu pověstnou stoprocentní jistotu empirické evidence, že Bůh je, a už vůbec ne, že se dostaneme do nebe. Pro Boží přesažnost to není možné, pro Boží rozhodnutí a pro naši porušenost hříchem. Ale můžeme a máme v to vše věřit a doufat...

Bůh člověka stvořil tak, aby na zemi neměl onu zkušenostní jistotu blaženého patření (*visio beatifica*). Člověk navíc ještě více znejistěl vlastní vinou, svým hříchem, svým odklonem od Boha. O to nutnější je čin víry (*actus fidei*), který je lidskou odpovědí na dar víry (*donum fidei*). Součástí činu víru je ovšem vždy i krok do temnot, vášnivý, krásný, nezbytný. Teprve činem víry se člověku otevírá svět Boží, že je schopen Boha i nějak zkušenostně vnímat, zvláště v jeho podivuhodných přítomnostech.

Je dobré si tyto věci připomenout, snad i ve smyslu určitého povzbuzení, že temnoty víry, dokonce i pochybnosti k naší víře prostě patří. Nic to nemění na tom, že samozřejmě vždy můžeme najít víc (racionálních i empirických) důvodů, proč věřit, než těch, proč nevěřit. Problém je ale v tom, že někdy příliš intenzivně vnímáme onu menšinu...

V evangelijním úryvku dnes čteme svědectví o utišení bouře podle Markova sepsání (velmi podobně o této události svědčí i Matouš a Lukáš). Je večer, Kristovi učedníci se chtějí dostat na druhý břeh Genezaretského jezera, nicméně cestou se zhorší počasí, vzedme se vítr, hrozí potopení lodí, Pán Ježíš však na loďce v klidu podřimuje. Až když ho jeho ustrašení učedníci probudí, utiší bouři, nicméně s určitým napomenutím: «Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?»

Pokud celou scénu budeme číst také jako obraz naší (ne)víry, kdy lodičkou bude naše lidství a rozbouřeným Genezaretským jezerem různé bouře, vichřice a vlnobití života, pak nám celý obraz může říkat následující: Úplně nejdůležitější je, aby v naší lodičce s námi byl Pán Ježíš, klidně i spící, ale aby v nás byl, abychom se životem neplavili bez něj. Protože pak můžeme doufat, že právě v rozhodujících chvílích bouří se nějak probudí, zvláště tehdy, kdy budeme ztrácet víru, kdy se nám Kristus bude zdát příliš neviditelný, kdy už jeho neviditelnost nebudeme mít sílu unést a bude hrozit, že se potopíme v hlubinách nevěry.

Zkusme proto dennodenně, každého rána prosit, aby Pán Ježíš se s námi plavil na druhý břeh dne, k jeho večeru, zkusme tak prosit každého večera, aby s námi nasedl na loďku našeho spánku, vzpomeňme na to zejména, až se bude blížit naše umírání, naše nejdůležitější cesta na druhý břeh. «Opatruj nás, Bože, když bdíme, abychom bděli s Kristem, a ochraňuj nás, když spíme, abychom odpočívali v pokoji» modlíme se každý den při kompleltáři, poslední modlitbě dne z breviáře.

Třetí a nejkratší dnešní poznámka se týká Panny Marie. Její památku můžeme slavit každou sobotu, není-li nějaká jiná závazná památka či svátek. Dnes není, a tak můžeme biblická čtení na dnešní sobotu vycházející spojit i s mariánským rozměrem křesťanské víry. Panna Maria uvěřila andělovu slovu «staň se mi podle tvého slova», i když jeho zvěst byla téměř neuvěřitelná, věřila, že její syn je Boží Syn, a to i pod křížem, kdy se většina jeho učedníků strachy a zklamáním rozutekla, věřila a dočkala se Kristova zmrtvýchvstání, daru Ducha svatého a nakonec svého nanebevzetí.

Kéž by se – bez jakýchkoli dalších rozborů a dodatků – Panna Maria stala i nám všem živým vzorem naší víry...